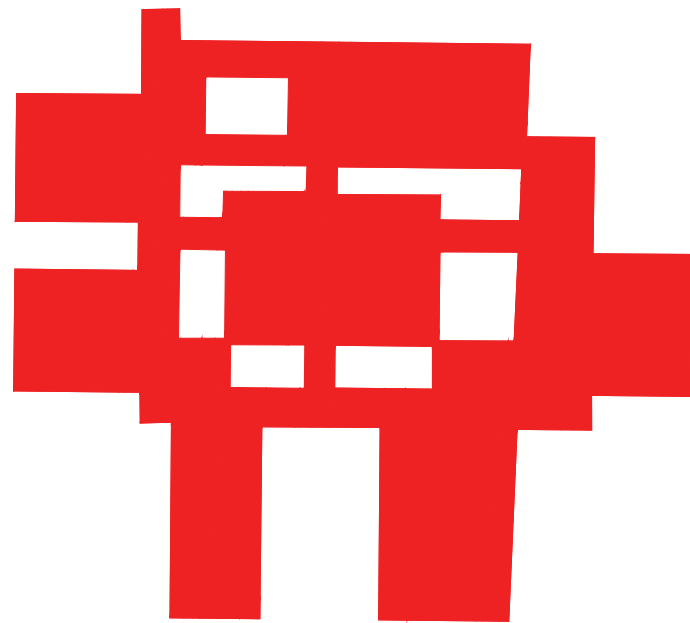

NOVÁ BUDOVA GYMNÁZIA PŘÍRODNÍ ŠKOLA

Bakalářská práce, AR 2015/2016

Matyáš Fialka pod vedením Ing. arch. Radka Suchánka, Ph.D.

10 LOKACÍ PŘÍRODNÍ ŠKOLY

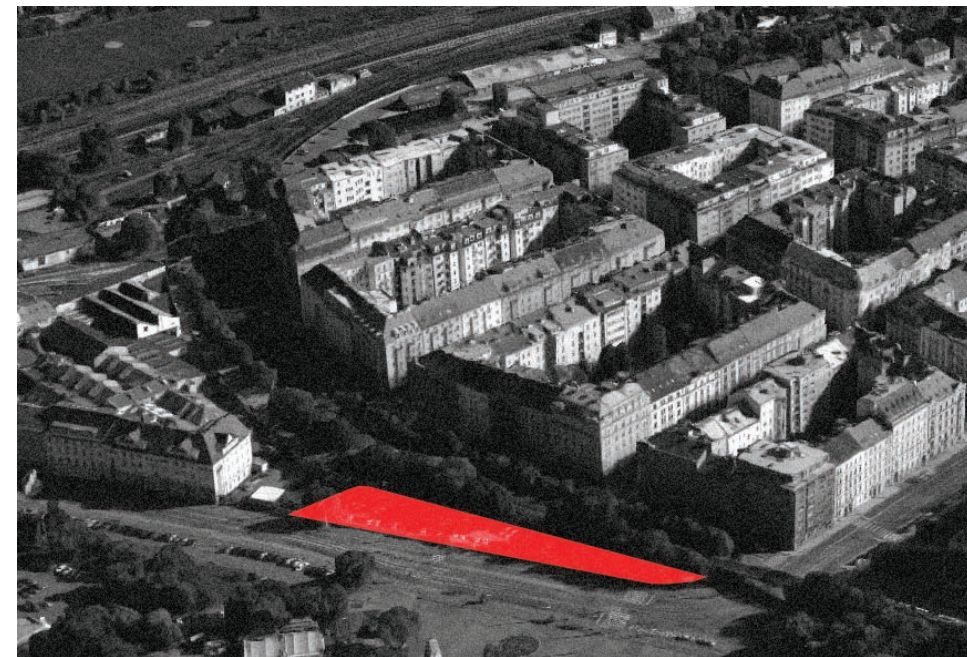

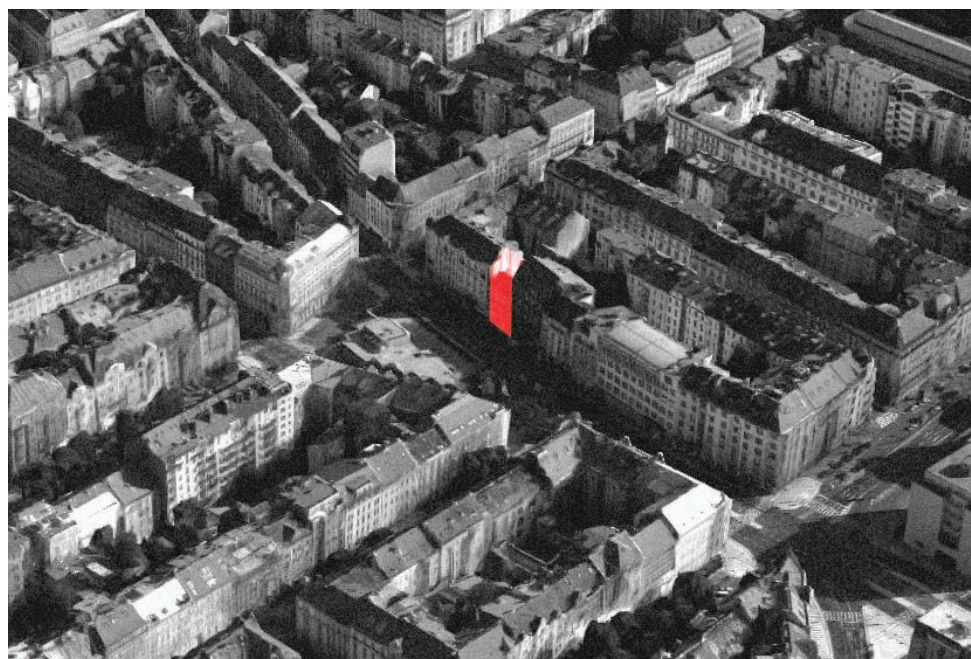
Škola v zahradě (1)

Škola jako strážní věž (2)

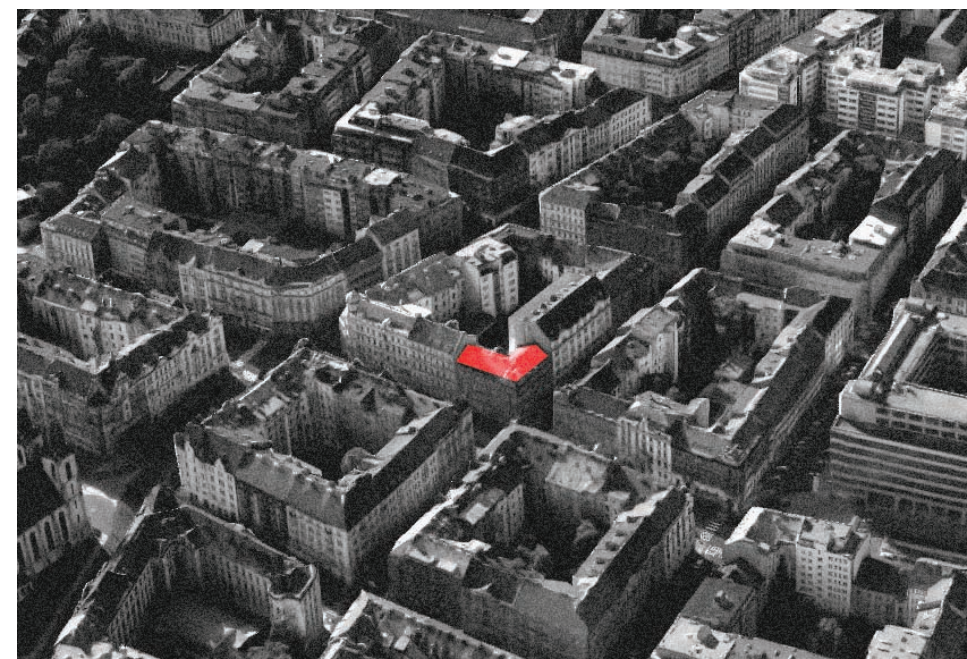
Škola u plánovaného nádraží (3)

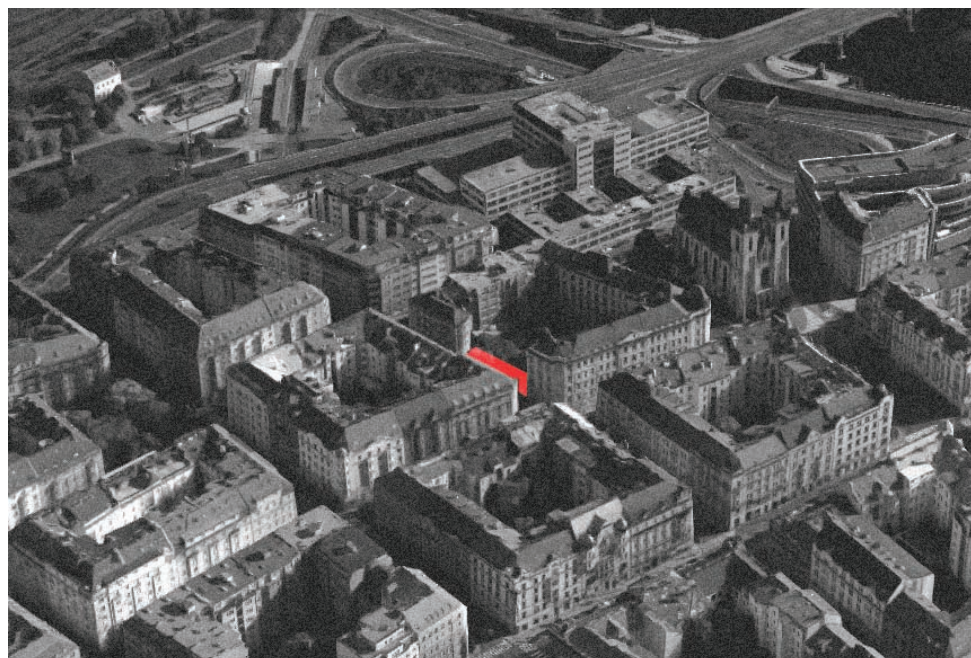
Škola na náměstí (4)

Škola v proluce (5)

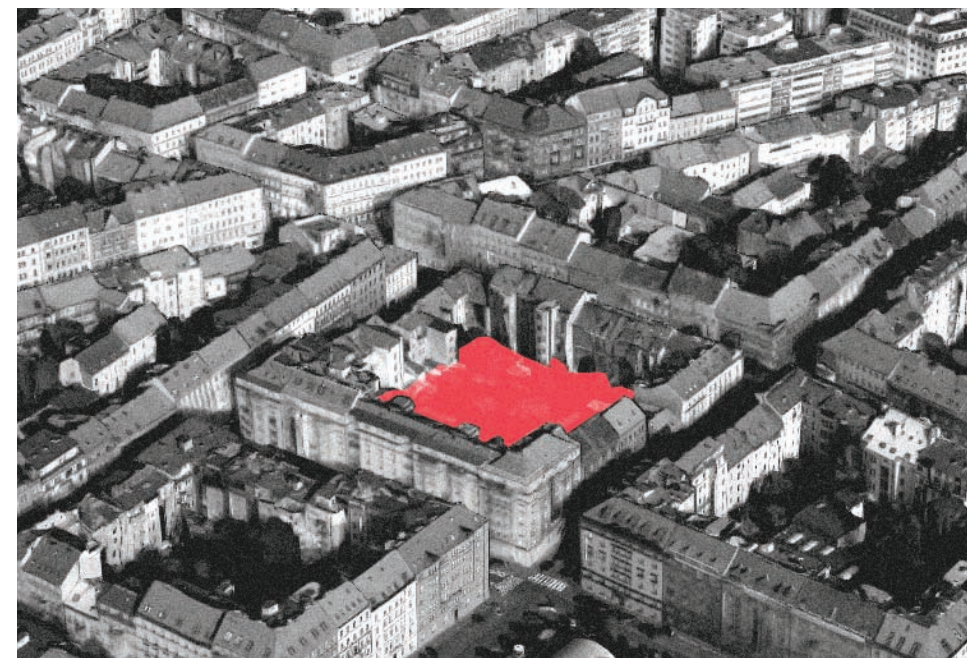
Škola jako nástavba nad obytným domem (6)

Škola jako cizopasník - přístavba u školy (7)

Škola u školy (8)

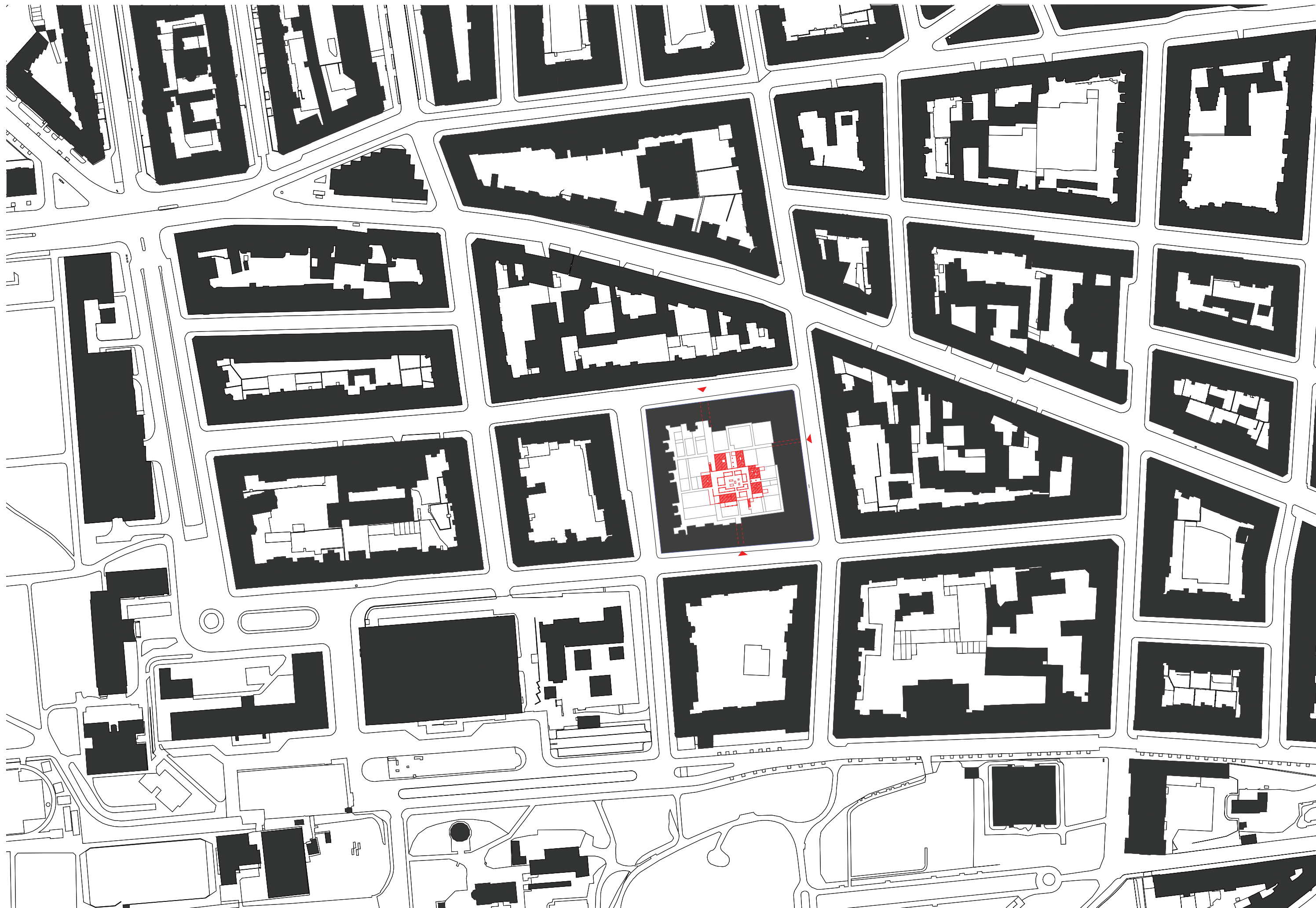
Škola ve vnitrobloku (9)

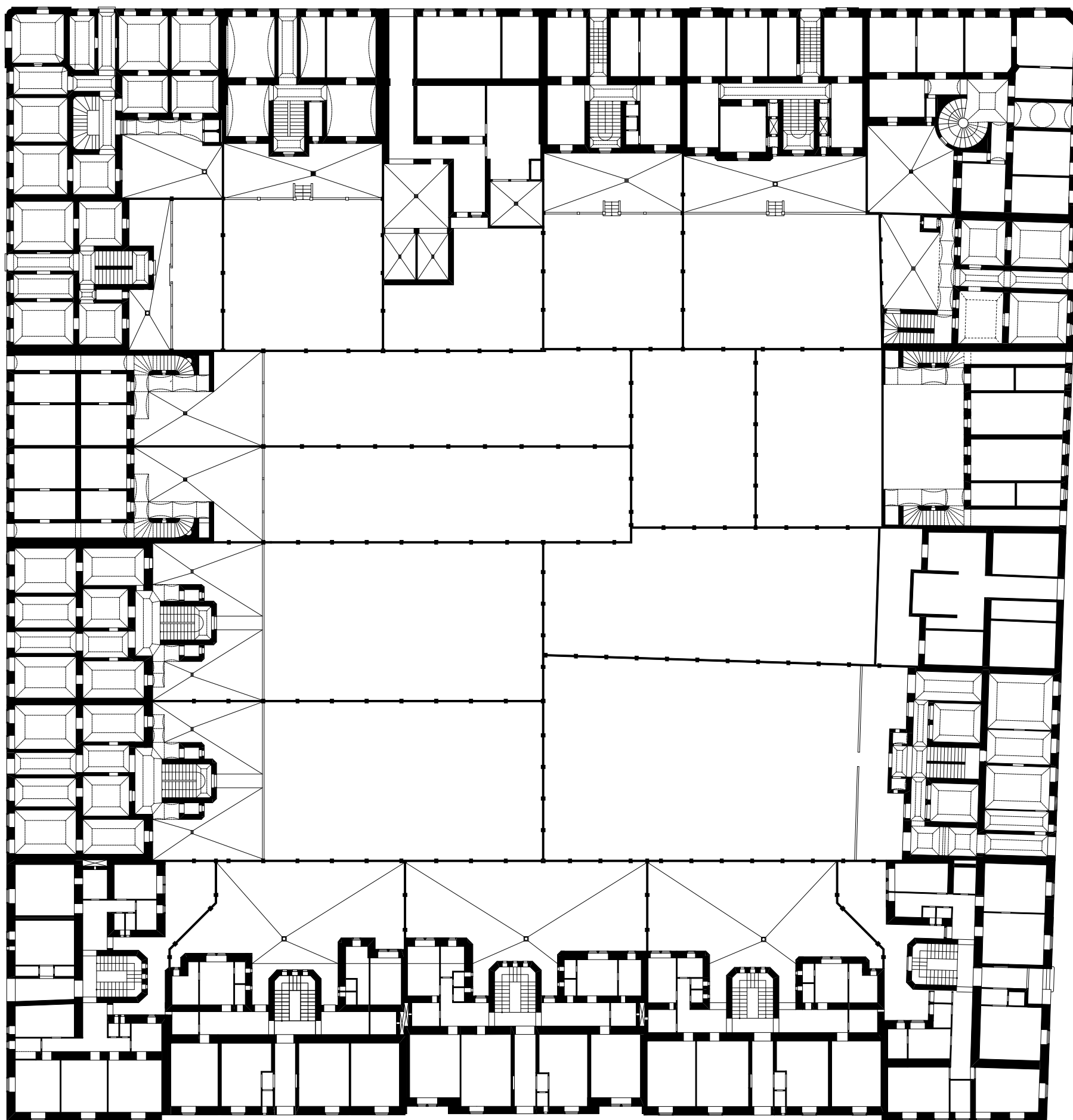
ŠKOLY V LOKALITĚ

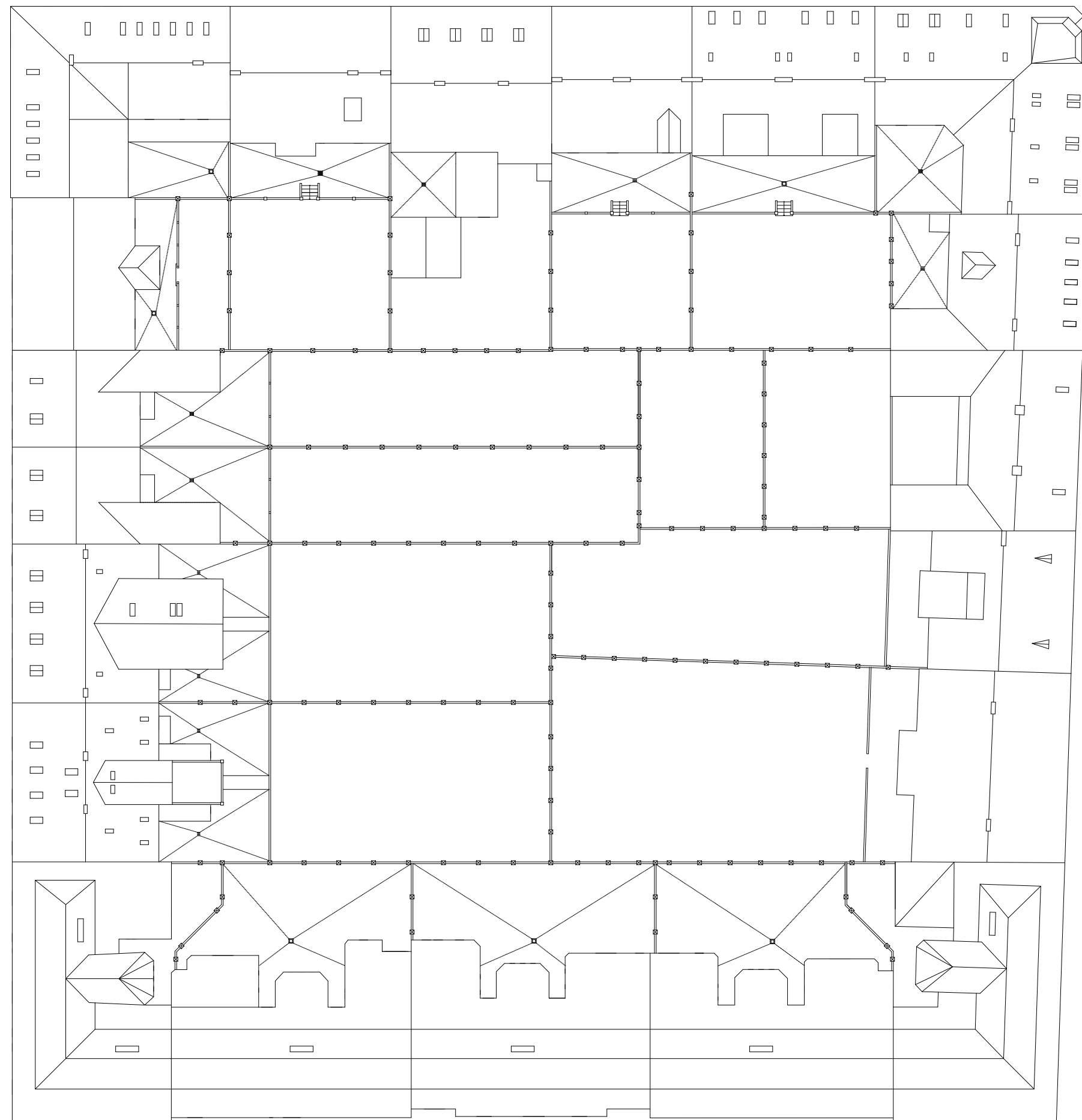
SITUACE ŠIRŠÍCH VZTAHŮ (1:2000)

SOUČSNÝ STAV - PARTER (1.400)

SOUČASNÝ STAV- PŮDORYSNÝ POHLED/ SITUACE (1:400)

VÝCHODNÍ

ZÁPADNÍ

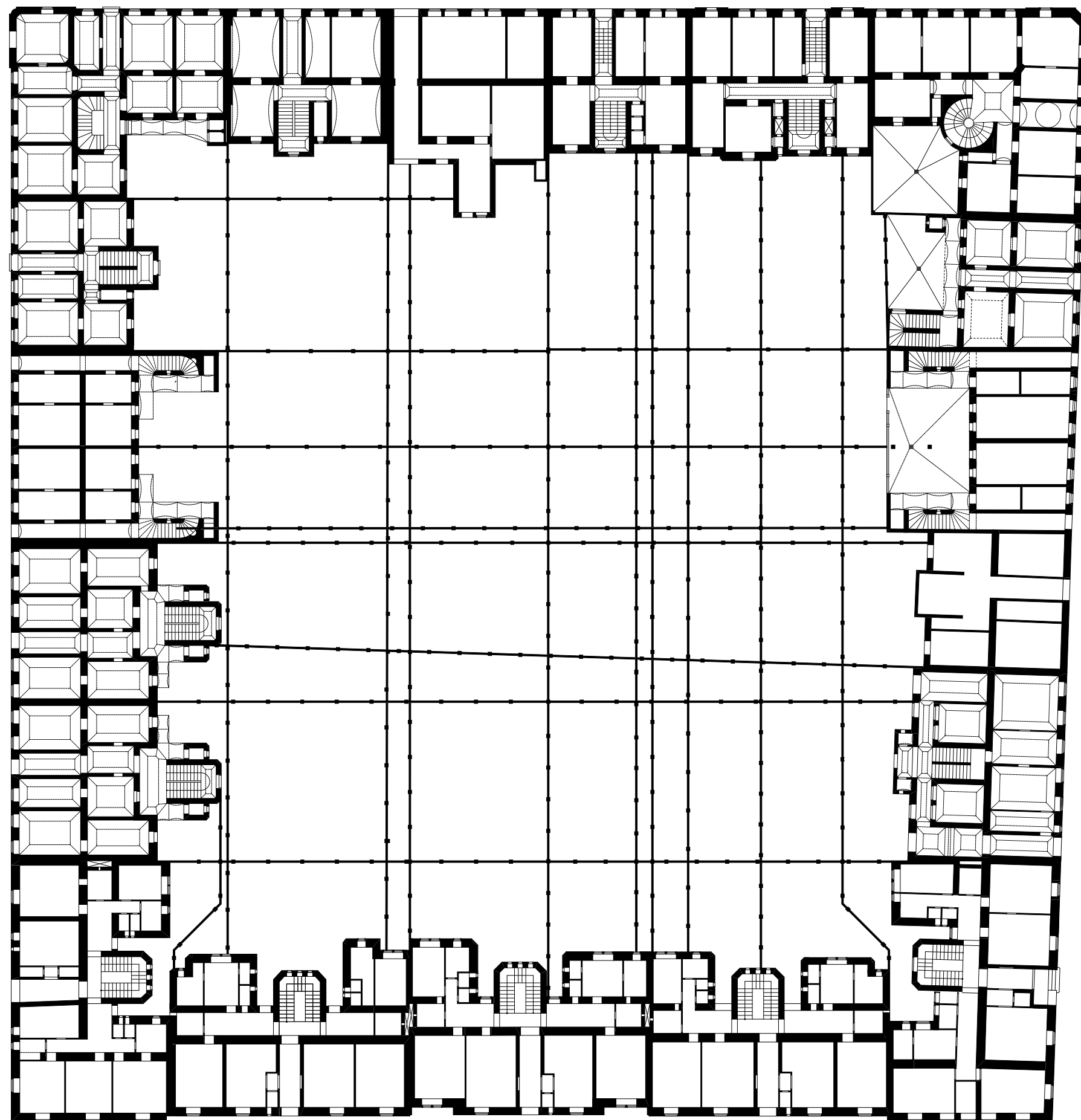

SEVERNÍ

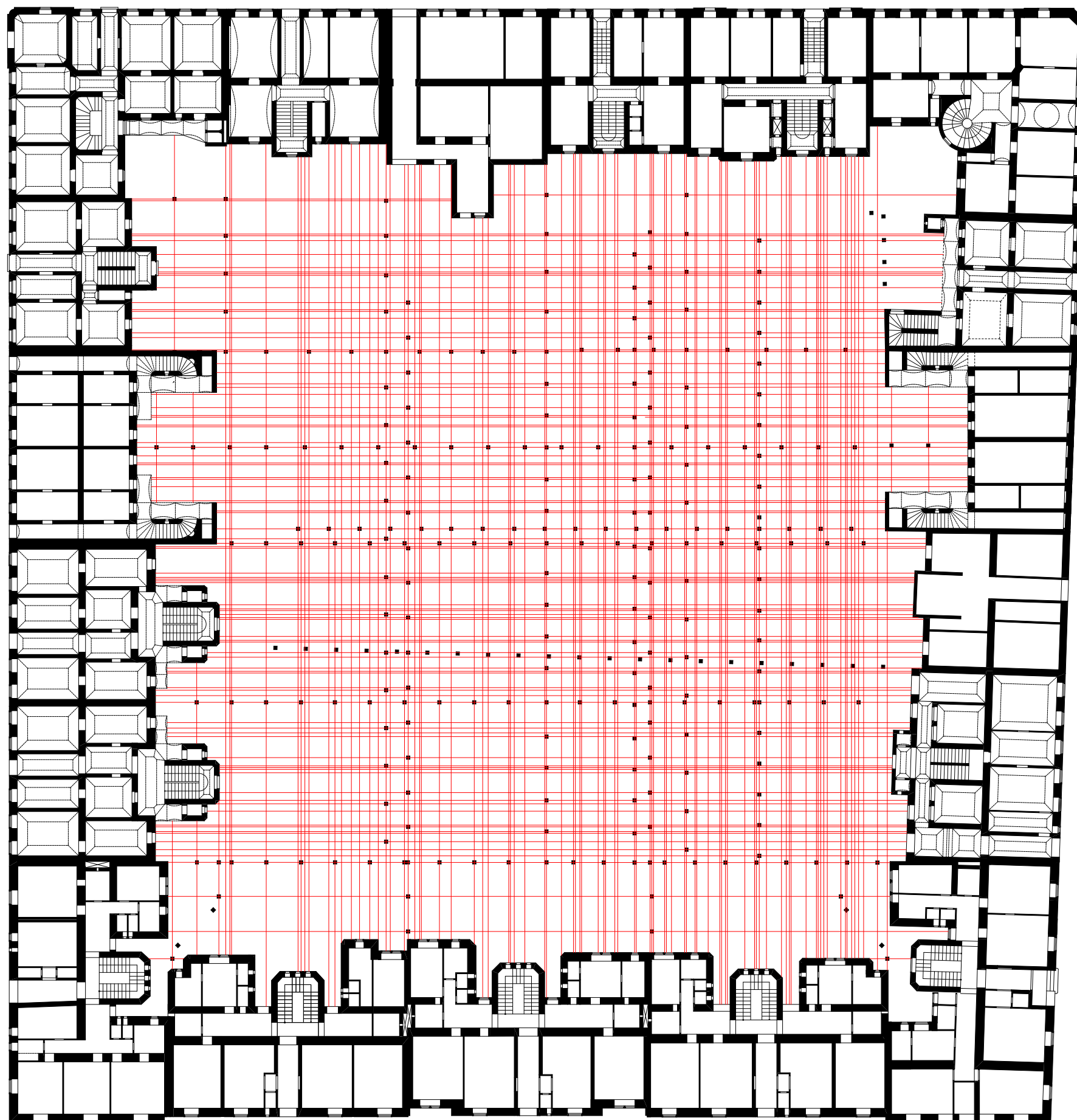
JIŽNÍ

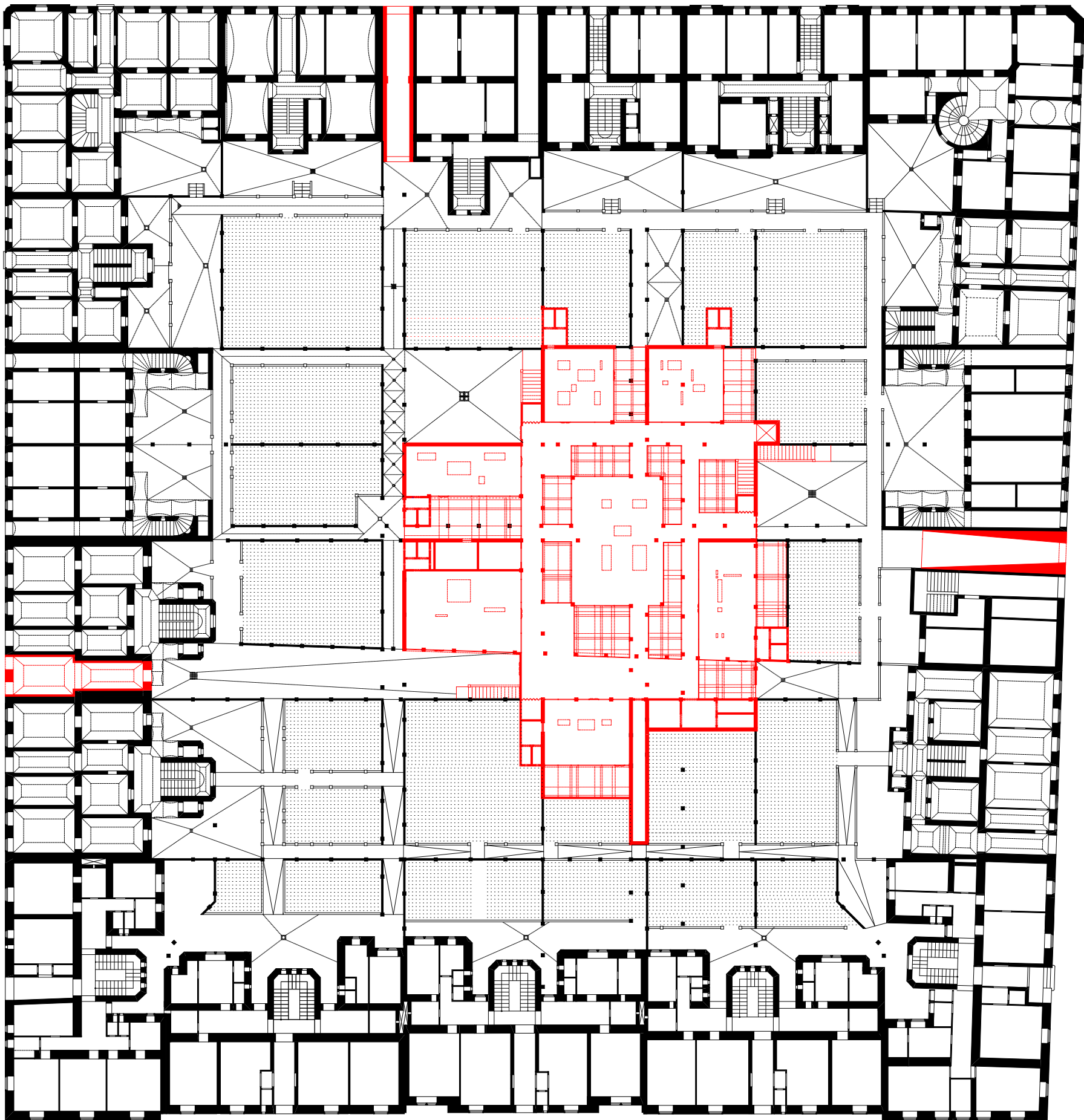
KONCEPČNÍ SCHÉMA - PROTAŽENÍ A SVÁZENÍ (1:400)

KONCEPČNÍ SCHÉMA - SÍŤ (1:400)

1.NP (1:400)

pohled C1

pohled C2

řez C1

řez C2

pohled B1

pohled B2

řez B1

řez B2

pohled D1

pohled A1

pohled A2

řez A1

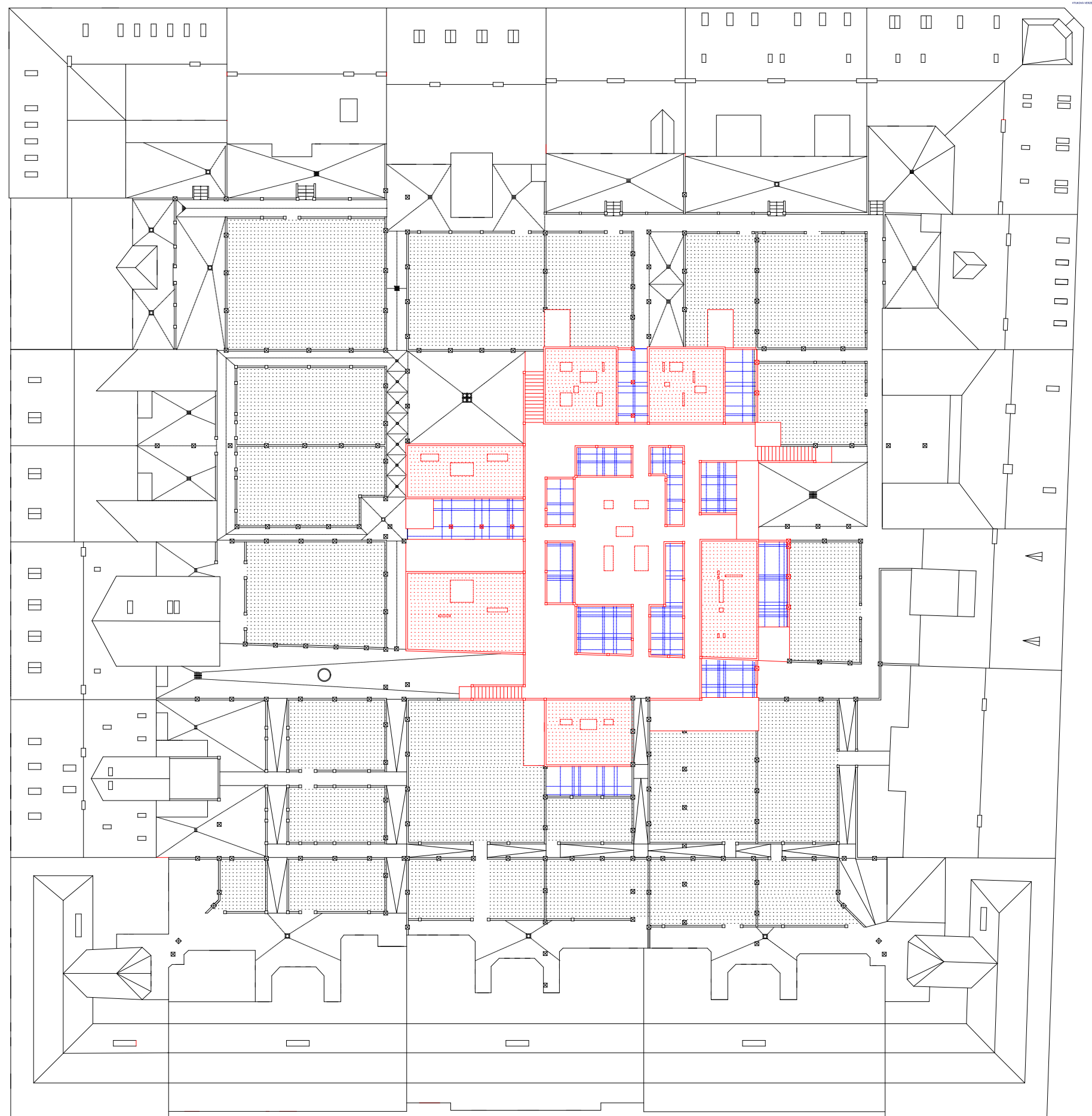
řez A2

řez D1

řez D1

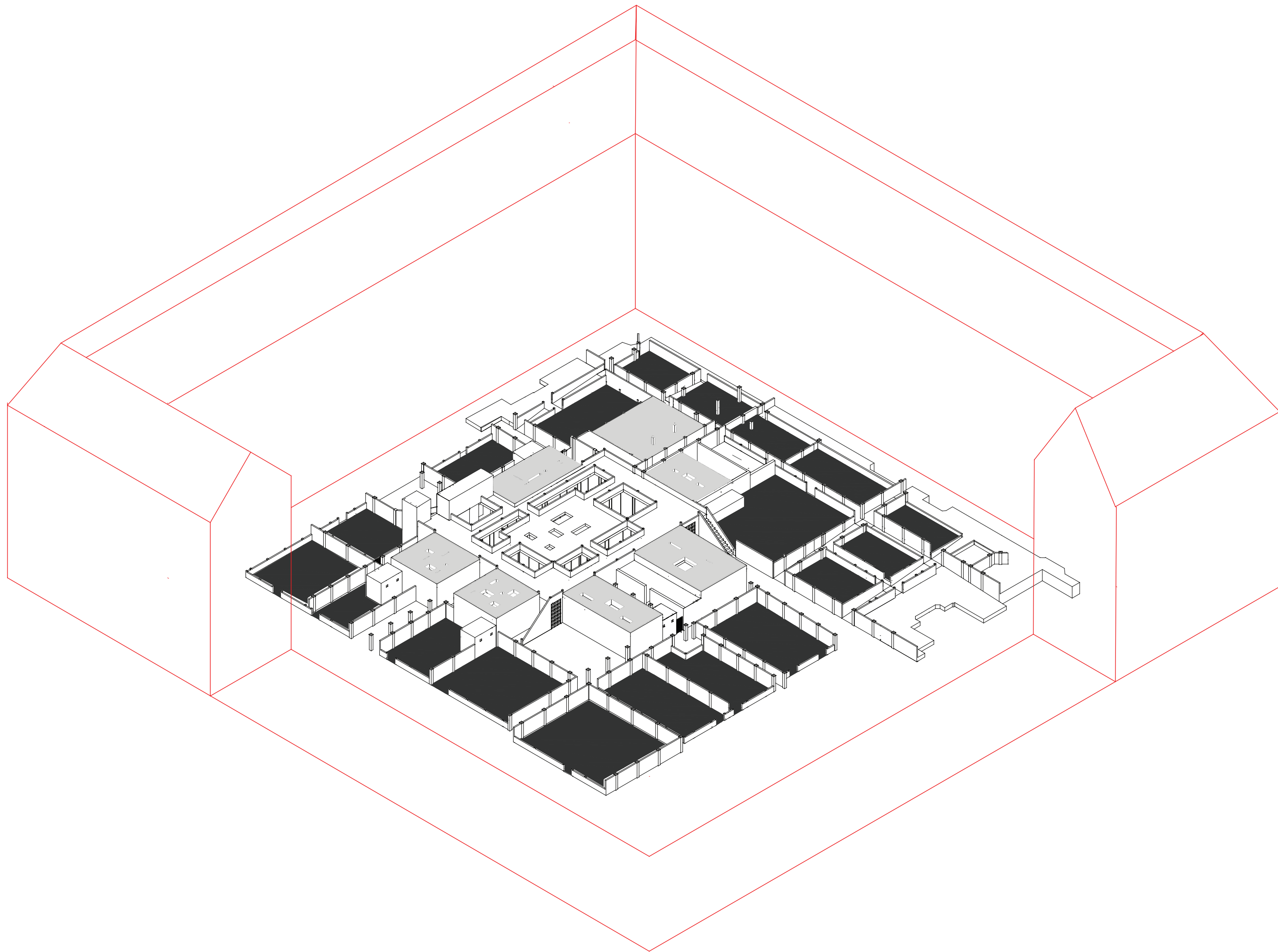
pohled D2

PŮDORYSNÝ POHLED (1:400)

AXONOMETRIE

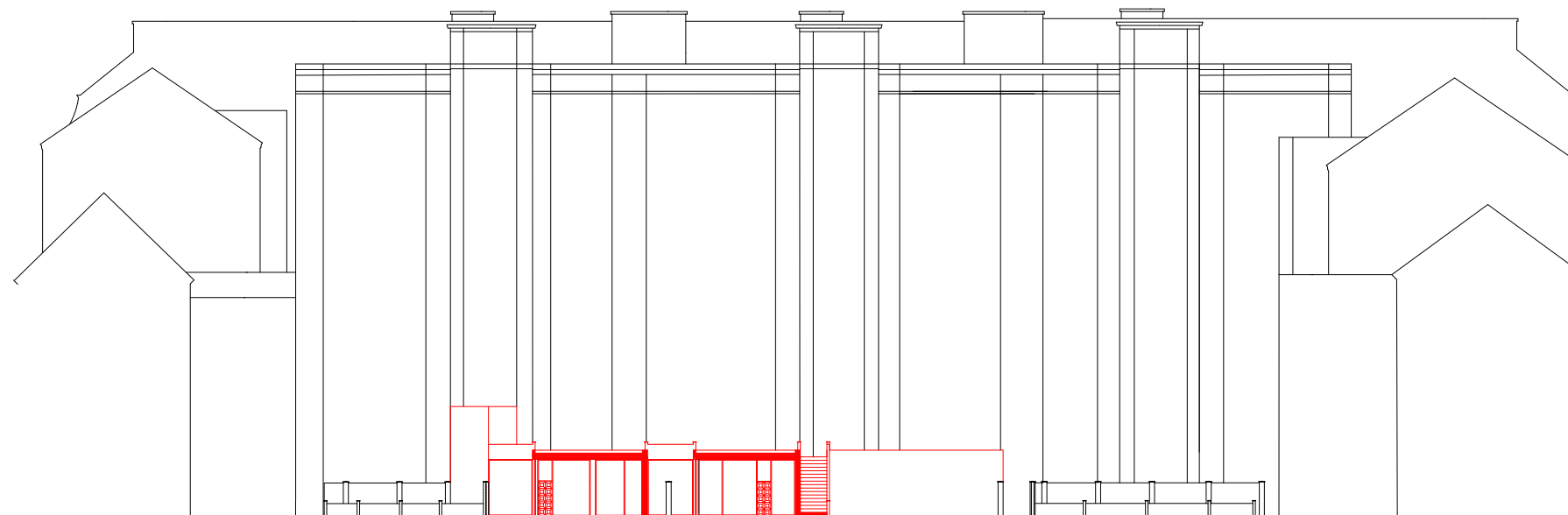

POHLED A1

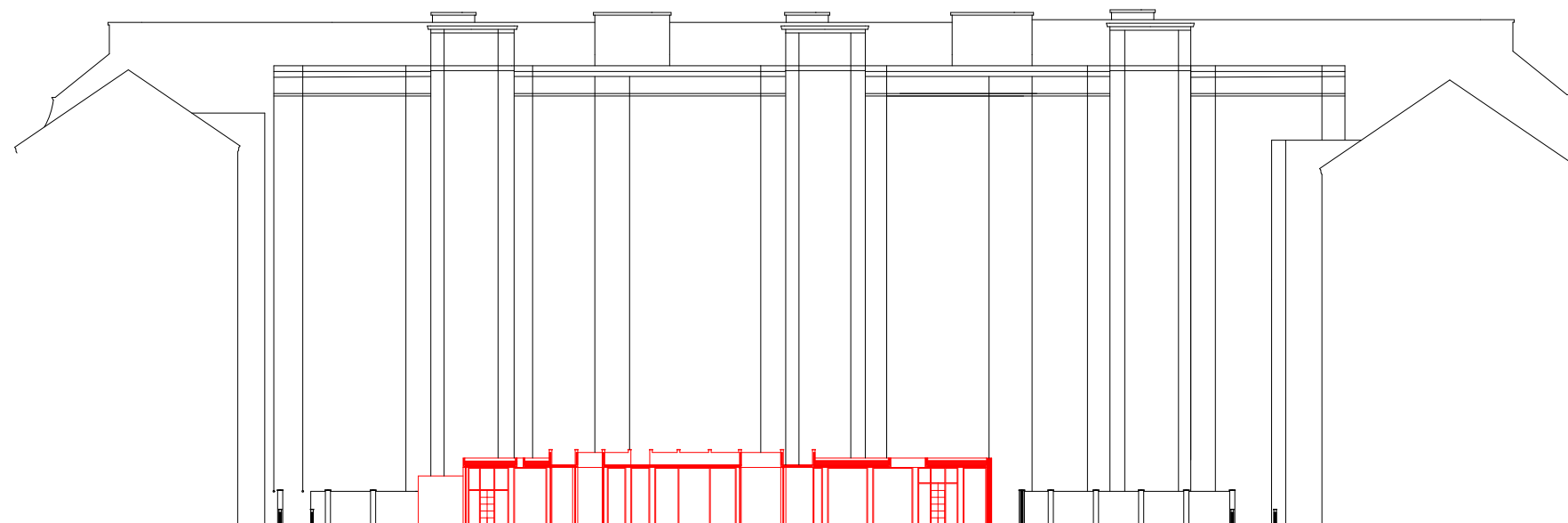

POHLED A2

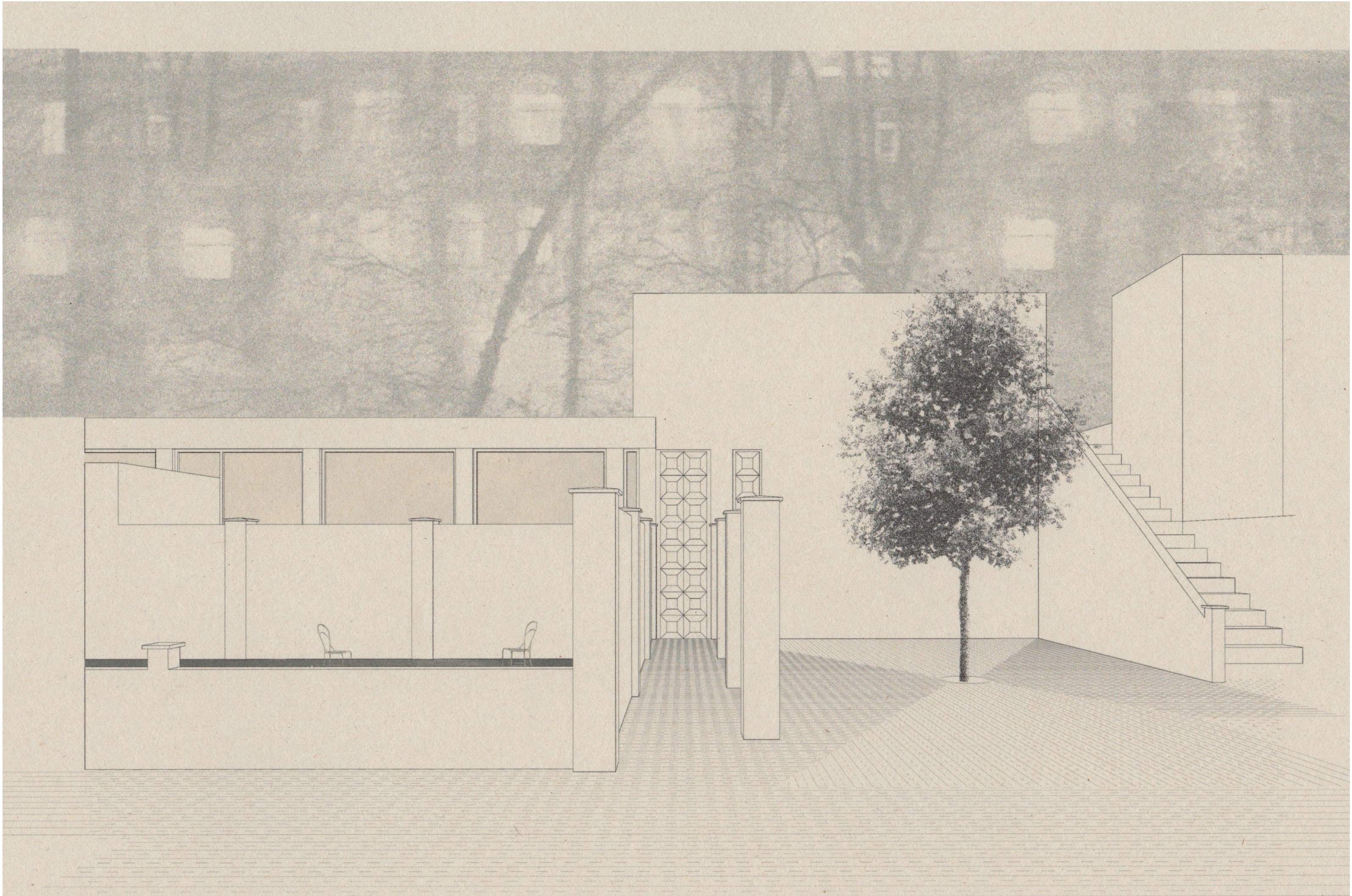

ŘEZ A1

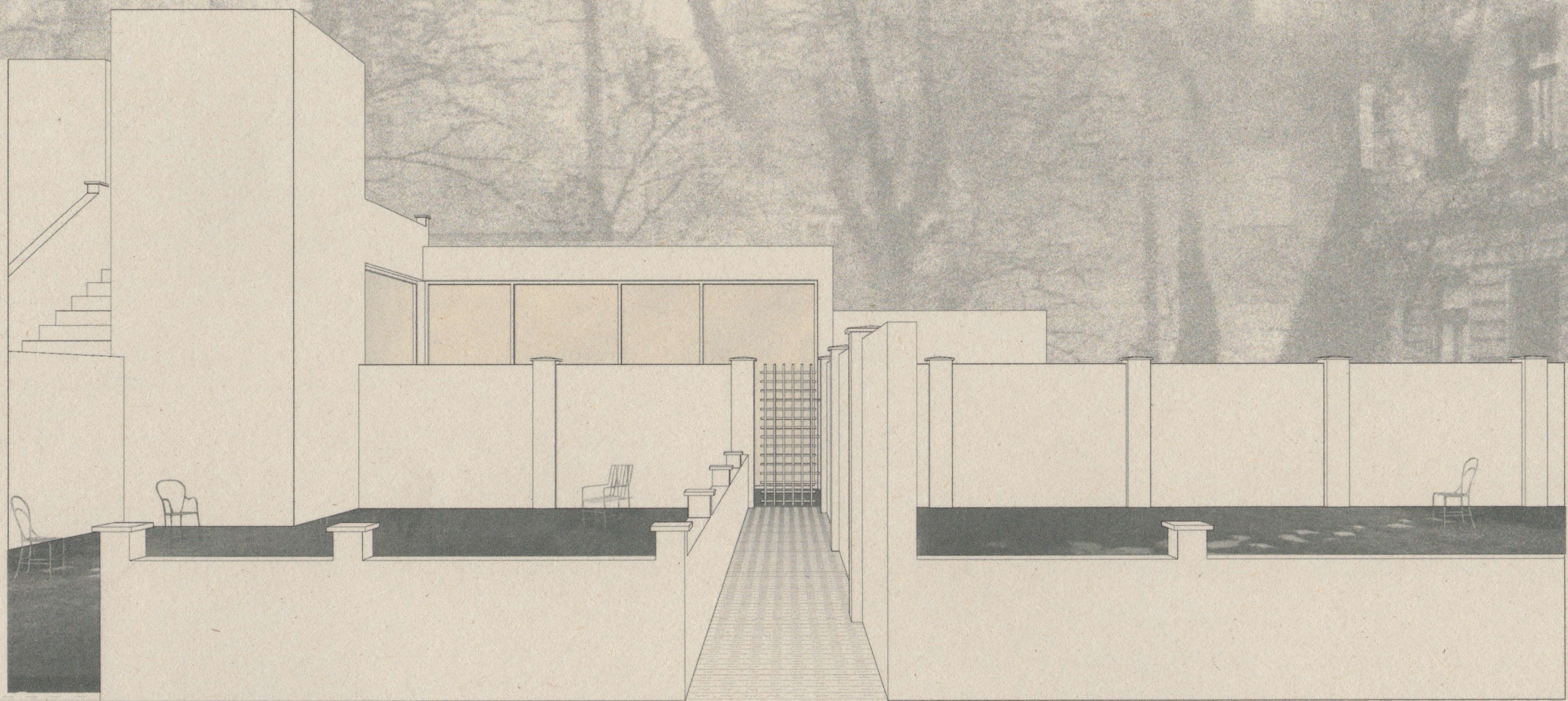
ŘEZ A2

VIZUALIZACE EXTERIÉROVÁ V1

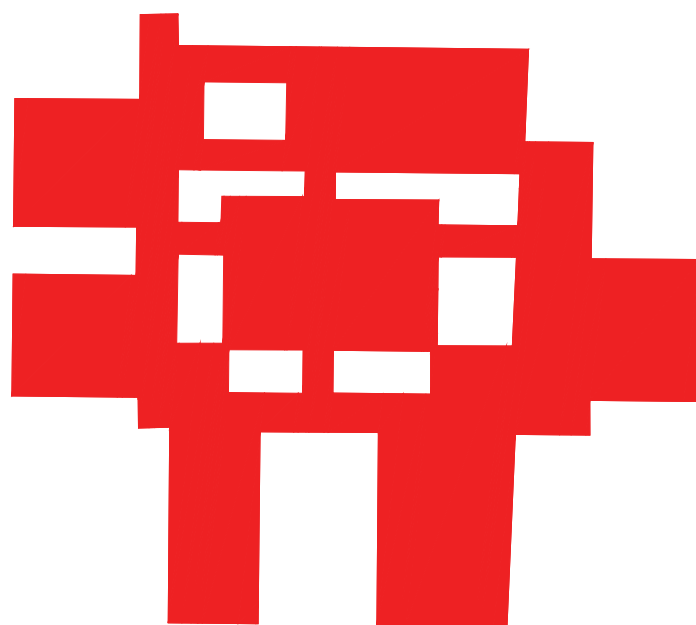

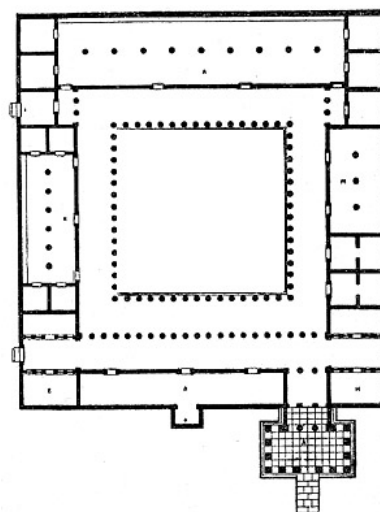
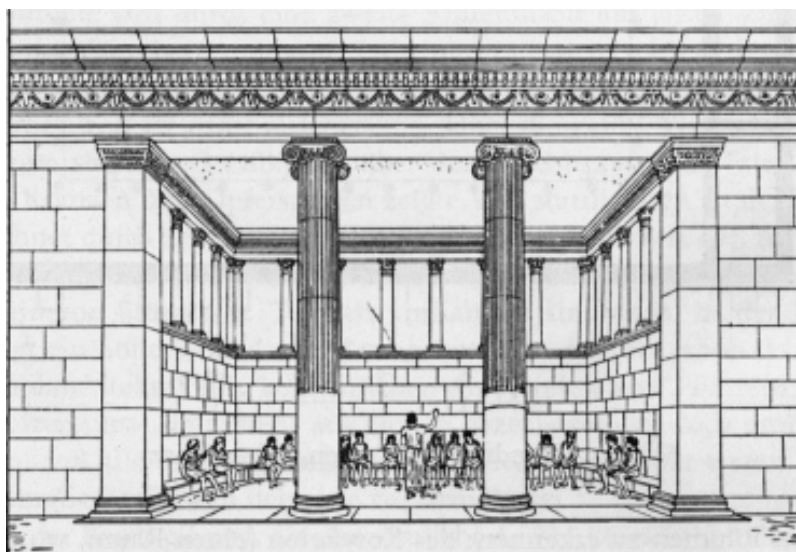

ŠKOLA JAKO MÍSTO ZRCADLÍCÍ SVĚT

V eseji se zabývám vývojem typologie školních budov. V půdorysu mého návrhu se níže rozebrané půdorysy volně propisují do výsledného předkládaného architektonického díla. Stejnak teče i text propisuje vlastní návrh do vykládané oblasti. Během tvorby bakalářské práce jsem se teoreticky zabýval architektonickou tvorbou doma Van der Laana, především částí o plastickém čísle. Při četbě textů jsem se opíral o Corbusierův modulator a tyto dva číselné systémy historie architektury 20. století srovnával. I přes množství materiálu, který jsem načetl, nemohu prohlásit, že bych plastickému číslu rozuměl a uměl ho použít. Byl a je však východiskem mých úvah o proporcích mezi zdí, sloupem a oknem. V druhém plánu jsem zkoumal a také jsem si vědom vlivu notových zápisů. Listuji těmito přepisy. Ne ve smyslu Janise Xenakise, na toto téma jím jsem však naveden. Po teoretické stránce se této části návrhu nedotýkám, je však dle mého názoru, jak bylo výše zmíněno druhým plánem a bez něj by nebyl ten první.

TA antika a její Gymnasion - Palestr

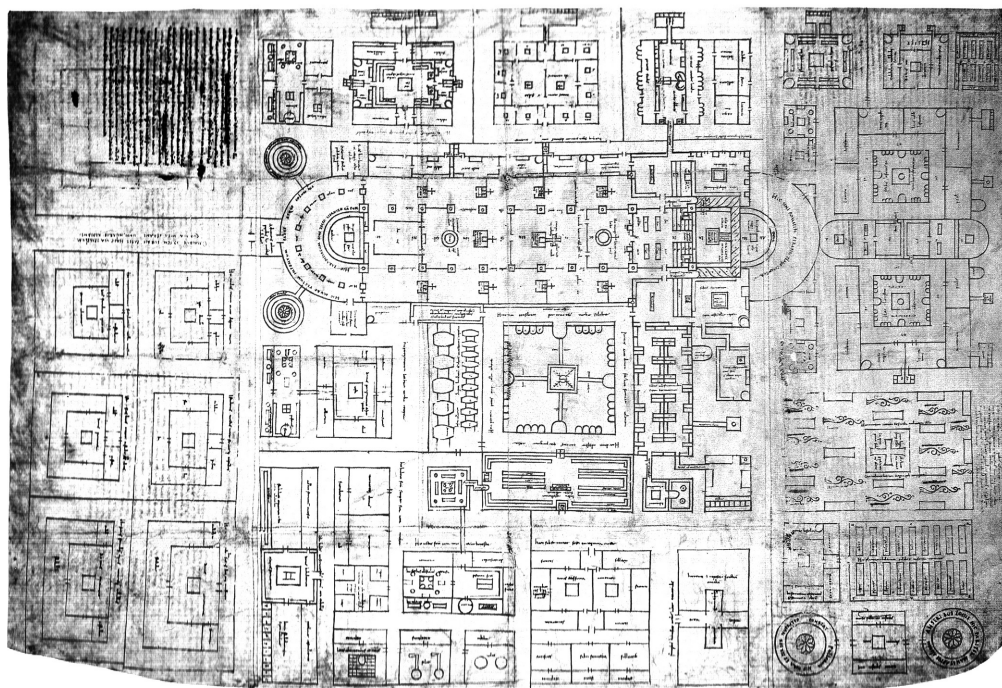
Jeden ze základních motivů každého řeckého města v antickém světě. Budova soustředící se na na tělesnou a mravní dokonalost. Ve slově „kalogathia,, vyvěrá podstata tohoto prostoru. Kalos krásný a agathos dobrý. Na základě významu dalšího charakteristického slova „scholé,, jsem si uvědomil důležitost odpočinku, místa oddechu a klidu. Překvapuje mě současnost v něm obsažená. Říká, že učení žít městský prostor není dnešním trendem, ale je v jistém smyslu znovuobjevením. Postavit školu na konceptu: „Vytvořím prostor, ve kterém se budou děti učit žít městsky” je jako nosit dříví do lesa archetypu školy. Dříví však do lesa patří. Opak by byl chybou. Při studování půdorysů tohoto typu mě zajímal cíl, který byl obsažen v tomto pedagogickém modelu. Základní vzdělanost. Gramatika. Dialektika. Rétorika. Aritmetika. Geometrie. Astronomie. Múzika. Nevím, kde byli tyto předměty v prostoru vyučovány, ale v proporcionalitě a opření se o vnitřní dvůr chápu čím byli. Velmi mě zaujalo samotné rozvržení prostoru třídy. Jde povětšinou o čtvercový plán s jednou prázdnou a třemi plnými zdmi s bazilikálním ovětlením orientovaným do vnitřního dvora obejmutého chodbou. Lavice stojíc opřené po obvodu zdi. Není mi známo a nikde jsem nedohledal souvztažnost skriptoria s gymnasionem. Psaní tedy pravděpodobně probíhalo ve stejném uspořádání ve čtvercovém plánu.

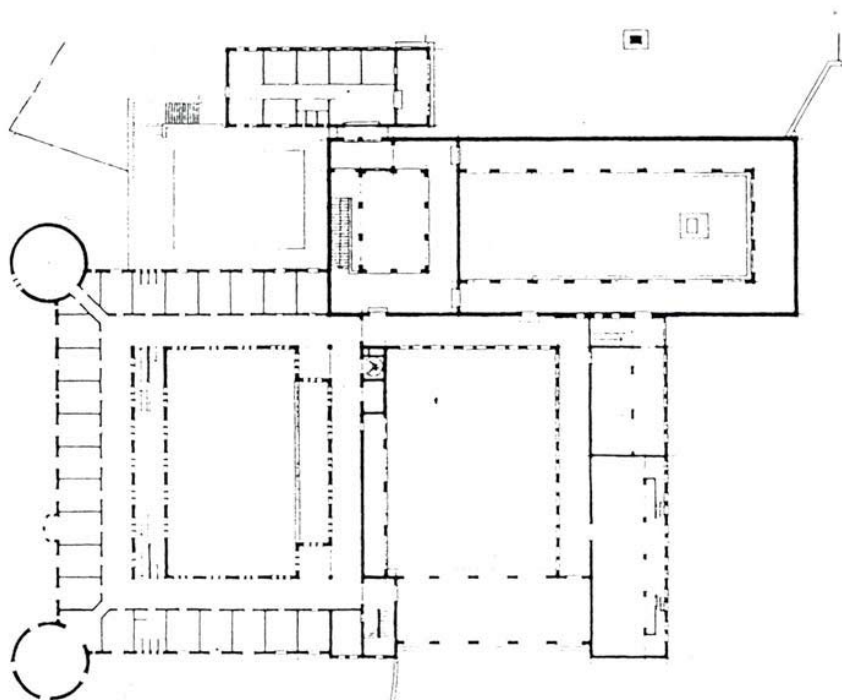
TEN středověk a jeho klášterní zobrazení

Decentralizovaná Evropa, raného středověku byla svázána jedinou červenou nití. Benediktýnskými kláštery manifestující víru, která ruku v ruce přinášela vědění. Pokud byla jednou z hodnot řecké společnosti vzájemnost, nelze tak tvrdit o ranně středověké společnosti. Benediktýnské kláštery ve své typologii přenesli evropskou identitu přes barbarizující čas postihující Evropu a vytvořili podklad pro budoucí vzdělanost, které svatým Tomášem konče zpřítomňuje základní stavební kámen dnešní civilizace. Výuka probíhala pro novice ve skriptoriu uvnitř klášterních prostor, pro laiky pak byli zřizovány prostory mimo budovu. Vzdělání tedy nestálo samostatně, ale bylo součástí většího logického celku. O klášterní typologii však lze říci, že je extraktem města, tedy že místnost je samostatnou budovou, propojenou veřejným prostorem - chodbou. Do středu se pak umísťuje ideální presakralní prostor - ráj. Ve dvanáctém století pak z klášterních škol vzniká „studium generale“ - univerzita. Ideální plán školy - kláštera St. Gallen je mým předobrazem.

V modernistickém diskurzu je benediktýnská typologie, jistě ovlivněná i cisterciáskou a trapistickou reformou, dokončena v díle architekta a opata Van deer Laana. Architektura má svůj jazyk, v kterém artikuluje svět. Dílo, které vychází z několika staletími obrušované typologie, navrstvené potřebami a duchem své doby, dozajista nese zprávu podstaty svého vzniku. Jsem oslněn Laanovým plánem, který hovoří. Krásný plán. Takový, který se samostatný stává zkomprimovanou zprávou o vývoji evropského společenství. Z tohoto pramene, výsostně architektonického, čerpá můj půdorys. Školy, která má ambici promlouvat, tak jako předloha ve svém kontextu, se svou zprávou. Architektura jako zhmotněná odpověď na otázku své doby, kultury. Není menší ambice v tvorbě zabývající se architekturou, pokud bychom nechtěli být stavebními inženýry, v takovém případě bychom se však mohli státi opěvovanými samotným Le Corbusierem. A jeho slovy: „¹Modenatura je prubířským kamenem architektury. Odhalí umělce nebo prostého inženýra. Modenatura je nezávislá na každém omezení. Už nejde ani o používání, ani o tradice, ani o stavební postupy, ani o ppřizpůsobování utilitárním potřebám. Modenatura je čistou tvorbou ducha, žádá si výtvarníka.“ Právě tam, ve výlisku, je ústí kásného plánu.

TO osvícenství a jeho základní škola

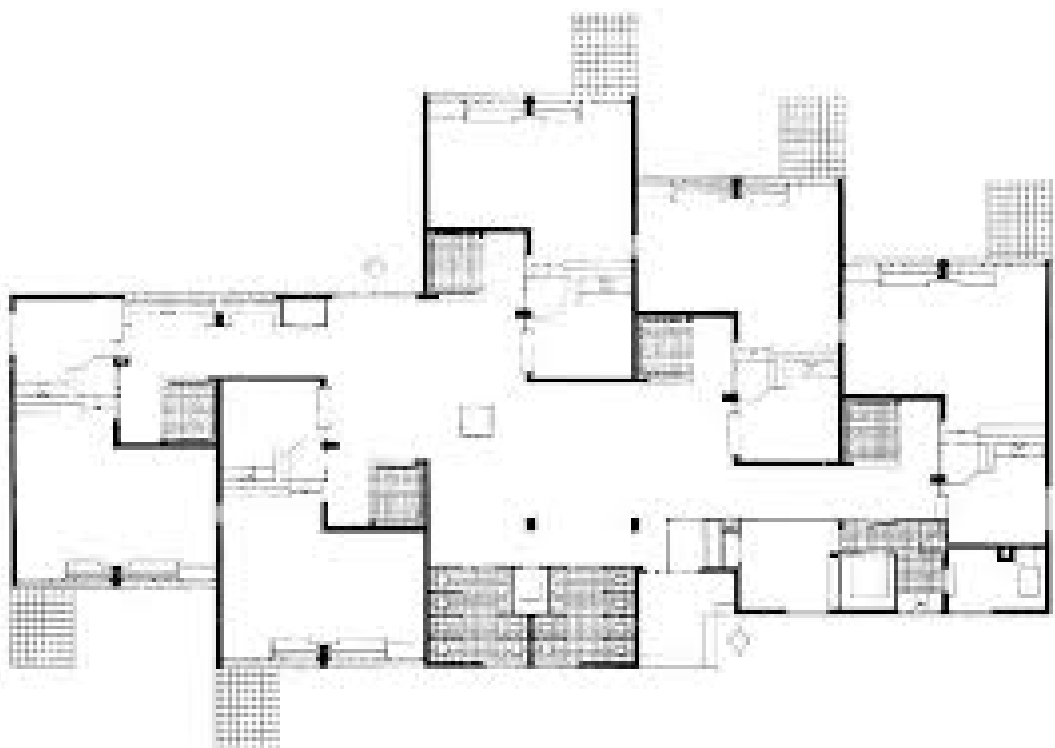
Na vlně Josefínských reforem, jistě záslužných v oblasti sociální péče se ruší kláštery klauzurního typu. Výuka církve se přenáší do Jezuitských kolejí, přístupných ve významných městech. Dále pak k farním kostelům, kde se staví jednotřídní typizované školy pro 40-50 dětí s vlastní toaletou a bytem učitele. Třída se pak stává vedle kostela a hostinství zásadní veřejnou stavbou a místem, pro, dnešními slovy občanskou společnost/ život obce. V návrhu mé školy hraje tato typologie třetí rovnocenný part. Při studiu jsem byl po několikáté překvapen tímto motivem repetitivně opakujícím se ve školách 19. století, ale i ve funkcionalistickém řešení století dvacátého.

Herzbergrovo dnes inspirované manželstvím

Představuji si tu slavnou historku nějak takto: Herman Herzberger už několikátou noc dokresluje projekt, v kterém řeší působení brutalistické hmoty na člověka. Ulehá a jeho překrásná manželka spí. Vstává po jejím odchodu do práce v pedagogicko-psychologické poradně. Ráno se potká s připravenou snídaní od manželky a vidí napsaný vzkaz: „Kdybyste se Vy architekti raději zaobírali životem než hmotou“. Celý den o tom výroku přemýšlí, a když jde vyzvednout dceru ze školky, celá rubikova kostka hlasitě zaklapne. Po jeho realizaci Montessorri školky se tento klapot ozve postupně i v dalších a teď, po 30 letech klepe progresivní většina. Klepe i v mém projektu. Budu čekat na vzkaz od mé manželky, poučen Herzbergrem ohledně jedné z kvalit posvátného svazku.

¹Le Corbusier-Saunier — Za novou architekturu, Nakladatelství Petr Rezek, přeložil doc. Ing. arch Pavel Halík, CSc